

2021 Checklist praktijk kindercentra gezondheid

Inleiding

Deze checklist is opgesteld als advies/ observatiemiddel voor de toezichthouders van de uitvoering van het beleid gezondheid tijdens de inspectiebezoeken op kindercentra maar ook bij gastouders. Tevens is een juiste uitvoering beschreven waarbij de Kiddi-app en het voedingscentrum als bronnen zijn gebruikt. Dit document is geldig tot 01-01-2022 om deze dan opnieuw te evalueren en vast te stellen om de inhoud van het document actueel te houden.

1. Handen wassen (zowel beroepskrachten als de kinderen):

Voor:

- het aanraken en bereiden van voedsel en flesvoeding;
- het eten of het helpen bij eten;
- wondverzorging;
- Aanbrengen van crème of zalf;
- Medicatie bijvoorbeeld zepillen.

Na:

- Toiletbezoek zelf en voor anderen (bijvoorbeeld het afvegen van billen);
- hoesten, niezen en snuiten;
- het verschonen van een kind;
- contact met lichaamsvochten zoals speeksel, snot, braaksel, ontlasting
- wondvocht of bloed;
- wondverzorging;
- bij zichtbaar of voelbare vuile handen;
- bij het hoesten, niezen of snuiten van de neus (ook bij gebruik van een (disposable zakdoek);
- buitenspelen;
- contact met vuil textiel, afval of de afvalbak;
- schoonmaken;
- het uittrekken van wegwerp handschoenen.

NB: indien de handen niet zichtbaar vuil zijn, dan kunnen de handen van de beroepskrachten ook ingewreven worden met een handdesinfecterend middel toegelaten door het ctbg. (www.ctgb.nl) Let op: een hand desinfecterend middel kan alleen gebruikt worden bij zichtbaar schone handen.

Hoe was je handen:

- Met water en zeep bij (on)zichtbaar vuil;
- stromend water, handen nat maken en vloeibaar zeep gebruiken;
- in wrijven op de handpalmen, tussen vingers, de nagels duimen en vingertoppen;
- droogdeppen met voorkeur voor papieren handdoeken of een stoffen handdoek die elk dagdeel wordt vervangen of zo nodig eerder.

Sieraden en nagelverzorging

Horloges, armbanden, ringen en andere sieraden kunnen ziekteverwekkers vast houden en belemmeren een goede handhygiëne. Hiervoor gelden de volgende normen:

Draag geen sieraden bij risicovolle handelingen zoals het verschonen van een luier, wondverzorging, eten bereiden etc.

NB: Het wordt aangeraden om helemaal geen horloges, armbanden of ringen te dragen. Doe je dit wel, let dan extra goed op met handen wassen om de sieraden dan goed schoon te maken en af te drogen. Zeker wanneer er een infectieziekte heerst op de groep!

Voor schone handen geldt ook dat de nagels schoon zijn. Hiervoor gelden de volgende normen:

- Houd de nagels kort en schoon
- Draag geen nagellak (schilfers) en/of kunstnagels.

2. De handenwasvoorziening: scheiding handen wassen na verschoning en voor voedselbereiding, aanwezigheid van zeep en (papieren)handdoeken?

- Houd het verschonon strikt gescheiden van voedselbereiding d.m.v. aparte werktafels. Beide plaatsen moeten zijn voorzien van een watertappunt. Normen die gelden voor de verschoningplaats is dat deze in buurt van kraan met zeep en papieren doekjes dient te zijn, maar gescheiden van voedselbereidingsplek.

3. Gebruik van washandjes/ snoetenpoetsdoekjes/tandenborstel/fles/ speen i.v.m. besmetting

- Dienen kind gebonden te zijn.

4. Hygiëne tijdens verschoning

Normen die gelden voor de verschoning: plaats verschoonplaats in buurt van kraan met zeep en papieren doekjes, maar gescheiden van voedselbereidingsplek. Verschoon kinderen op een verschoon kussen van glad en afwasbaar materiaal dat met water en allesreiniger schoon te maken is. (billendoekjes zijn hiervoor niet geschikt, disposable sopdoekjes zijn wel geschikt)

Er zijn twee opties om het intacte verschoonkussen schoon te houden:

Optie 1

- Verschoon het kind op het verschoonkussen;
- Reinig het verschoonkussen na iedere verschoning;
- Stem de reiniging en of desinfectie af op de lichaamsvloeistoffen.

Optie 2

- Gebruik handdoeken als bescherming en vervang deze na elk kind en maak het kussen schoon bij zichtbare vervuiling.
- leg een schone luier open onder de luier die verschoond gaat worden
- na het verschonon, gebruik een wegwerp sopdoekje om het verschoonkussen de reinigen
- bij bloed en wondvocht na het reinigen, het oppervlak laten drogen en vervolgens desinfecteren met een oppervlakte desinfectie met een PTO2 code en virusclaim in de gebruikersaanwijzing.

NB: Aandachtspunt gebruik van plantenspuit: niet op vernevelstand en dagelijks legen en schoonmaken.

5. Bewaren en bereiden van flesvoeding

- Maak de flesvoeding klaar op een plek die strikt gescheiden is van de verschoonplek;
- Gebruik uitsluitend water uit de kraan die gebruikt wordt voor voedselbereiding (dus niet de kraan voor het verschonen). Water uit een kraan die gebruikt wordt voor het wassen van handen en het verschonen van kinderen mag geen water getapt worden voor flessenvoeding.
- Bewaar zuigelingenvoeding die voor de hele dag wordt bereid, bij 4 °C;
- Bewaar de flesvoeding *niet* in de koelkastdeur;
- Volg de gebruiksaanwijzingen van de verpakkingen van de flesvoeding;
- Gooi overgebleven voeding aan het eind van de dag weg;
- Bewaar tijdens het voeden de voeding ten hoogste één uur buiten de koelkast;
- Zet een gedeeltelijk leeggedronken fles niet terug in de koelkast, maar gooi de rest weg;
- Reinig de fles meteen na gebruik.

6. Bewaren en gebruik van borstvoeding (Bron: voedingscentrum en Kiddiapp)

- Ouders dienen de afgekolfde melk gekoeld van huis worden overgebracht, bijvoorbeeld in een koeltas of koelbox;
Bewaar de melk op max. 4 °C en gebruik deze op de dag van aanleveren. Achterin de koelkast, niet in de deur. Moedermelk kan twee weken in de gewone vriezer goed blijven en drie maanden bij – 18 °C. Noteer de datum van het invriesmoment erop.
- Ontdooi bevroren moedermelk altijd in de koelkast. Vries moedermelk nooit twee keer in;
- Indien de melk snel nodig is, dan de melk onder stromend lauw warm water houden.
- Schrijf de datum en tijdstip van ontdooien op de fles (wanneer de fles uit de vriezer wordt gehaald);
- Gebruik ontdooide moedermelk binnen 24 uur. De moedermelk mag niet opnieuw opgewarmd of opnieuw worden ingevroren! Gooi restjes opgewarmde moedermelk weg.
- Was voor het klaar van de voeding de handen en zorg dat fles schoon is;
- Verwarm de moedermelk tot 30-35 °C. (boven de 50 °C gaan er beschermende stoffen verloren);
- Verwarmen kan met flessenwarmer, pannetje met warm water maar niet kokend (fles dan tussendoor en aan het einde zwenken om de warmte goed te verdelen) of in de magnetron op maximaal 600 watt.
-

7. Algemeen klaarmaken en bereiden van zuigelingenvoeding

- Accepteer alleen flesvoeding die in poedervorm wordt aangeleverd, in afgemeten hoeveelheden.
- Bewaar aangemaakte flesvoeding bij 4 °C. Aan het einde van de dag nog overgebleven voeding weggooien.
- Aangemaakte flesvoeding niet in koelkastdeur.
- Aangemaakte flesvoeding mag maximaal 1 uur buiten de koelkast blijven.
- Maak zuigelingenvoeding klaar op een plek die strikt gescheiden is van de verschoonplek. Uit een kraan die gebruikt wordt voor handen wassen het verschonen van kinderen mag geen water getapt worden voor zuigelingenvoeding.
- Gebruik flessen die goed schoon te maken zijn. Met een wijde opening en glad van binnen.
- Gebruik flessen met een duidelijke maatverdeling;
- De flessen en spenen zijn kind gebonden;
- Schud de fles goed na het opwarmen en controleer de temperatuur op de pols.

NB: De kiddi app verwijst naar het pdf bestand voor de instructies m.b.t. het bewaren, bereiden en verwarmen van moedermelk. Zie: voedingscentrum → 'mijn kind en ik' → 'borstvoeding en flesvoeding'

8. Hygiëncode

- Wordt er gewerkt met een hygiëncode? Bijv. hygiëncode voor kleine instellingen (te verkrijgen via de brancheorganisatie kinderopvang).

9. Reinigen van spenen en flessen

- Gebruik flessen en spenen die d.m.v. koken in water op het vuur (thermisch) schoongemaakt kunnen worden;
- Spoel flessen en spenen direct na gebruik eerst om met koud water om bacterie groei te stoppen;
- Maak vuile fopspenen schoon d.m.v. de vaatwasser ;
- Kook fopspenen minstens 1x per week uit;
- Haal de spenen van een fles los van de ring en stop deze met de flessen in de vaatwasser op normaal programma of maak de flessen en spenen schoon met afwasmiddel, heet water en een speciale afwasborstel, als er geen vaatwasser is;
- Spoel altijd goed om na het wassen en laat spenen en flessen omgekeerd drogen;
- Bewaar schone flessen en spenen op een schone en droge doek of flessenrek;
- Maak het flessenrek structureel dagelijks schoon.

10. Schoonmaak beddengoed

- Persoonsgebonden: structureel wekelijks;
- Niet persoonsgebonden: na ieder gebruik.

11. Schoonmaken speelgoed/knuffels

- Speelgoed: indien in de mond; dagelijks. Ander speelgoed/knuffels: maandelijks;
- Kinderen die verkouden zijn, gebruik van apart speelgoed.

12. Schoonmaak algemeen

- Implementeer een schoonmaakschema, afgestemd op de werklocatie;
- Bij voorkeur geen bezem (verspreid vuil);
- Niet stofzuigen niet in aanwezigheid van kinderen;
- Bij gebruik microvezeldoekjes: deze gebruiken volgens de gebruiksaanwijzing van de microvezeldoekjes.

13. Binnen- en buitenmilieu

- Mechanische ventilatie: reinigen volgens de voorschriften door een erkend bedrijf;
- Ventilatioosters: structureel
- Ventileren en luchten: werk volgens de richtlijnen van LCHV *Binnen- en buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang, versie mei 2016* (zie www.lchv.nl).
- Omgeving: gevoelige bestemmingen zoals: geiten-runderen- (pluim)veehouderijen in de nabije omgeving? Zo ja, zie THZ werkafspraken kinderopvang intensieve veeteelt en drukke wegen proces (gezonde kinderopvang) en in contact treden met M&G.

Opgesteld door: [REDACTED]
Bronnen: Kiddi app, www.lchv.nl, www.voedingscentrum.nl
Versie: 0.2
Datum vaststelling: 12-02-2019
Document geldig tot: 01-01-2022
Opnieuw vaststellen: januari 2022